

„W DUCHU ŚWIĘTYM”
OSTATNIE SŁOWO PASTERSKIE ARCYBISKUPA KATOWICKIEGO
Niedziela Zesłania Ducha Świętego, 28 maja 2023 r.

Drodzy Diecezjanie! Bracia i Siostry!

1. W dniu Pięćdziesiątnicy, w którym narodził się Kościół, zmartwychwstały Pan – jak usłyszymy w ewangelii - pozdrowi nas słowami: „Pokój wam” i zaapeluje: „Weźmijcie Ducha Świętego!” (J 20,22). My zaś w uroczystość Zesłania Ducha Świętego przypominamy sobie dzień przyjęcia Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania i swoimi czynnymi słowa sekwencji, które za chwilę usłyszymy:

„Obmyj co nieświęte,
Oschłym wlej zachętę,
Ulecz serca ranę.
Daj Twoim wierzącym,
W Tobie ufającym,
Siedmiorakie dary.
Daj zasługę męstwa,
Daj wieniec zwycięstwa,
Daj szczęście bez miary”.

Bracia i Siostry!

2. Słowem pasterskim na Adwent 2011 roku, po kanonicznym objęciu archidiecezji i po ingresie do katowickiej katedry pw. Chrystusa Króla, rozpocząłem posługę pasterską w Kościele na Górnym Śląsku. Już wcześniej, od dnia święceń prezbiteratu, które przyjąłem 50 lat temu (19 kwietnia 1973 r.), służyłem tutejszemu Kościołowi zawsze zgodnie z wolą przełożonych, biskupów katowickich, którzy z zaufaniem powierzali mi różne urzędy i zadania. Należały do nich m.in. starania o budowę nowych kościołów w „nowych miastach i osiedlach”, jak zwykł mówić bp Herbert Bednorz. Mimo wielu przeciwności nie zmarnowaliśmy jako wspólnota diecezjalna czasu łaski budowy ponad stu nowych kościołów i kaplic; co więcej, już w trakcie budowy rozwijały się wokół nich parafialne wspólnoty, gęstniała sieć parafialna i wzrastał Kościół.

Przez posługę pasterską w macierzystej diecezji jako biskup tego Kościoła i metropolita górnośląskiej prowincji kościelnej starałem się - zgodnie z hasłem biskupiej posługi - „W Duchu Świętym” - kontynuować dzieło poprzedników i budować codziennym mozołem Kościół żywy, mocno osadzony w realiach społecznych Górnego Śląska. Oznaczało to również budowanie wspólnoty lokalnej przez współpracę dla dobra wspólnego z samorządami w ramach górnośląsko-zagłębiowskiej metropolii oraz metropolii kościelnej. Wyrazem współpracy z samorządami jest Metropolitalne Święto Rodziny. W ramach kościelnej metropolii budowaliśmy naszą tożsamość i wspólnie podnosiliśmy pasterski głos m.in. w sprawach środowiska naturalnego. Wspólnie z przedstawicielami innych Kościołów chrześcijańskich modliliśmy się o jedność chrześcijan i o pokój w ludzkiej rodzinie oraz za miasto Katowice. Zaś w czasie pielgrzymek piekarskich zmagaliśmy się o wolną od niekoniecznej pracy i handlu niedzielę, wołając do Boga i ludzi, by była „Boża i nasza”.

Poszczególne etapy pracy pasterskiej w minionych dwunastu latach wyznaczają: II Synod Katowicki, w czasie którego byliśmy „wysłuchani w Ducha” oraz obchody 100. rocznicy ustanowienia administracji apostolskiej Górnego Śląska, organicznie związane ze świętowaniem przyłączenia części naszej Ojcowizny do odrodzonej Ojczyzny, II Rzeczypospolitej. Ważnym wydarzeniem był również proces beatyfikacyjny ks. Jana Franciszka Machy, a potem jego beatyfikacja w katowickiej katedrze. Właśnie w katedrze, która została uznana przez Prezydenta RP za pomnik historii, mogłem udzielać święceń kapłańskich: biskupich i prezbiteratu. W tym miejscu gromadziły się różne grupy społeczne i zawodowe. Do katedry przybywały pielgrzymki róż różańcowych i świętowaliśmy małżeńskie jubileusze, tam we wspólnocie z nauczycielami akademickimi i studentami wyższych uczelni inaugurowaliśmy rok akademicki i modliliśmy się za Ojczyznę. Niezapomniane pozostają dni wspólnoty Ruchu Światło-Życie i pielgrzymki Służby Liturgicznej. Wspólnie przeżywaliśmy dramatyczne chwile w czasie pandemii i włączyliśmy się poprzez kościelny wolontariat w pomoc szpitalom covidowym. W duchu solidarności otwarliśmy się na wojennych uciekinierów z Ukrainy i po dziś dzień w gmachu seminarium duchownego funkcjonuje punkt recepcyjny, zaś na uniwersyteckim wydziale teologicznym Centrum Pomocy Ukraińcom. Przez Caritas archidiecezjalną i parafialną oraz posługę siostr zakonnych zawsze byliśmy blisko potrzebujących i zmarginalizowanych. W czasie górniczych katastrof, które zbierały żniwo śmierci, płakaliśmy z płaczącymi (por. Rz 12,15-16) i okazywaliśmy bliskim ofiar naszą solidarność, współczucie i bliskość.

Wiele działań było podejmowanych w perspektywie bliskiego już jubileuszu 100-lecia archidiecezji katowickiej (2025 r.). W ramach tych przygotowań odnowiliśmy to, co możemy nazwać naszym patrymonium: materialne dziedzictwo, które zostawili nam nasi poprzednicy, biskupi i wierni świeccy budujący katowicką katedrę i instytucje diecezjalne, wśród nich m.in. gmach kurii metropolitalnej i seminarium duchownego. Wobec potrzeb nowej ewangelizacji i papieskiej zachęty do wypływania „na głębię” archidiecezjalna wspólnota wzbogaciła się o ośrodek formacyjny w Brennej i dom formacyjny Nazaret (na ukończeniu) przy piekarskim sanktuarium. Wzrosła liczba nadzwyczajnych szafarzy Komunii św.; oprócz prezbiterów i osób konsekrowanych posługę we wspólnocie Kościoła podejmują diakoni stali.

Jubileusz 100-lecia archidiecezji staraliśmy się przygotować duszpastersko i materialnie, rozumiejąc, że jest to czas łaski, czas budowania Kościoła na drodze nowej ewangelizacji i synodalności, procesów osadzonych na fundamencie wiary, historii i kultury, poznawanych także w odnowionym Archiwum i Muzeum Archidiecezji oraz w powstałym Panteonie Górnośląskim.

3. Bracia i Siostry! Wracając pokrótce do komunikatu wydanego w czerwcu 2021 r., zapewniam, że w czasie posługi w archidiecezji katowickiej „uruchomiłem wszystkie konieczne mechanizmy ochrony małoletnich. Żadne zgłoszenie nie zostało pominięte, zlekceważone czy nierozpoznane. W tych sprawach przestrzegane jest ściśle obowiązujące prawo kościelne i państwowe... Każda z osób pokrzywdzonych otrzymuje konkretną ofertę pomocy i wsparcia. Spotykałem się też osobiście z ofiarami tego typu nadużyć”.

Drodzy Diecezjanie! Kończąc swoją posługę, chciałbym serdecznie podziękować za modlitwę i wszelkie formy współpracy i wsparcia, szczególnie w chwilach trudnych, a także powtórzyć słowa, które wypowiedziałem w katedrze dnia 6 stycznia, kiedy dziękowałem Bogu za jubileusz 25-lecia święceń biskupich:

„Niczego nie mam, czego bym nie otrzymał. Dlatego dłużnikiem jestem; dłużnikiem Boga, Kościoła i bliźnich; waszym dłużnikiem, dlatego wam mówię: Bóg zapłać i dziękuję. Wszystkim, bez wymieniania po imieniu, bo ta litania wdzięczności trwałaby bez końca”. I jeszcze dopowiadam słowo przepraszam, złożone z prośbą o wybaczenie.

Poczucie sprawiedliwości mówi, że dług zaciągnięty w winnicy Pańskiej można odpracować. Starłem się o to najlepiej jak mogłem w tarnowskiej i katowickiej winnicy, działając ze świadomością aktualności pouczenia Pana: „Tak mówcie i wy, gdy uczynicie wszystko, co wam polecono: „Słudzy nieużyteczni jesteśmy; wykonaliśmy to, co powinniśmy wykonać” Łk 17, 10).

Bracia i Siostry!

4. Porządek w Kościele utrzymuje duch posłuszeństwa i prawo kanoniczne, które w kan. 401 § 1 KPK nakłada na biskupa diecezjalnego obowiązek złożenia rezygnacji po osiągnięciu 75 roku życia. Stało się to 19 maja br. i już przedtem złożyłem swój urząd w ręce papieża Franciszka, z nadzieją, że rychło przyjmie moją rezygnację i nowy arcybiskup katowicki, który został już wskazany w osobie arcybiskupa koadiutora Adriana Galbasa, będzie mógł podjąć urząd i pasterską posługę. Przyjmujemy go z przekonaniem, że to Duch Święty wskazał nowego pasterza na czasy, które są przed nami; inne niż te minione i pewnie trudne, „bo przez wiele ucisków trzeba nam wejść do królestwa Bożego” (Dz 14,7).

Bracia i Siostry!

Przyjmijcie mojego następcę w duchu wiary! Módlcie się za Niego i wspierajcie. Niech nas prowadzi mocą i światłem Ducha Świętego; niech w myśl swego biskupiego zawołania: „Pax Christi” - buduje w Kościele katowickim, w metropolii i na Górnym Śląsku tak wszystkim potrzebny Chrystusowy Pokój.

Na dziś i na jutro życzę wam pokoju i zapewniam, że jako arcybiskup senior dalej będę starał się budować Kościół w naszej górnośląskiej Ojcowiznie modlitwą i cierpieniem. Dziś zaś, w niedzielę Pięćdziesiątnicy, szczególnie modlę się i wołam:

„ Boże, ześlij dary Ducha Świętego na całą ziemię i dokonaj w sercach wiernych cudów, które zdziałałeś w początkach głoszenia ewangelii”.

Niech wam zawsze towarzyszy Boże błogosławieństwo, którego udzielam: w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

Katowice, 26 maja 2023 r.
VA I - 25/23

† Wiktor Skworec
Arcybiskup
Metropolita Katowicki

Zarządzenie

Słowo pasterskie Księdza Arcybiskupa należy odczytać w czasie Mszy świętej w niedzielę 28 maja 2023 r. w ramach liturgii Słowa.

† Marek Szkudło
Wikariusz Generalny